

Издази три
пут у месецу
на 1 табаку.

Претплата се
шаље напред
уредништву

Неплаћена
писма од не-
редовних до-
писника не-
примају се.

За све српске
крајеве стаје
на годину
60 гр. или
6 фор. на по
године 30 гр.
или 3 фор.
на три мес.
15 гр. или
1. фор. и 50
новчића.

ПАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЈА.

Издаје и уређује РЕКТОР БОГОСЛОВИЈЕ ПРОТА Никола Поповић.

САДРЖАЈ: — Слово на дан предаје градова. — Катихизација. — Грчка литургија. — Црте из живота св. ап. Павла. — Јавна благодарност.

СЛОВО

говорено у београдском граду 21. Маја.

Душе има добро, неже богатство много,
пауе же сребра и злата благодать благая.

(Притч. Солом. 22. ст. 1).

Неосведочавали се често бл. хр. ова изрека св. писма? И наша данашња свечаност потврђује ову мудру и истиниту реч. Јер смо се скупили да се сетимо и да споменемо једнога Србина, који је чинећи добро народу и земљи својој, оставио леп спомен своме имену, скупили смо се да се сетимо кнеза Михаила, кога удвелено Србство још не може да прежали.

Родољубивост кнеза Михаила заслужује да се одржи у лепом спомену свуда, а нарочито у српској престолници, којој он заузвек овога јакког града, осигура опстанак и напредак. „Боље је стећи добро име, него велико богатство, и милост је боља него сребро и злато“ вели премудри Соломон.

У овој прилици пренесимо се бл. хр. мислима на неке догађаје што се збиваше за време кнеза Михаила, сећајући се *прво* бомбардања Београда а *друго* предаје градова.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

И гле, пуцају топови, лете бомбе, сипљу куршуми, гори ватра, іече звона, руше се куће, чуіе се іаук и запевка. Београђани су у великој забуни, у великом страху, изненађени непријатељском преваром. Слаба деца, брижљиве маіке, немоћни старци, имање, живот београђана, све то беше изложено самовољи, све іе то у изненадној опасности.

Из овога града, непријатељ онда у дивљачној својој мрзости, намераваше да Београд, оваі леи наш Београд што іе толико пута крвљу србском окупан, пакостно разруши, попали, поништи. Беснило Азијата навикнуто да све тамани, неузимаше ни на ум то, да іе Србин изван овога града, крвавим зноіем и тешким трудом украсио и узвисио у благостању свој Београд, да іе с великом муком и бригом место пређашњих колиба лепе куће и дворе стекао у слободи својој. Него, у злоћудној својој охолости, непријатељ таі одавде баца ватру на Београд, да га спали и поништи, те да тиме Србина опет учини робом, безправном раіом својом, с којом може као са својим имањем самовољно располагати.

Ми савременици іош добро памтимо непријатељско нападање на Београд за време бомбардања из овога града; али се ето трагови тога већ изглађују, іер нестају ране коіе се до скора виђаху на лицу Београда. Проће іош коіа година, па се не ће више ништа виђати, што би напомињало бомбардање; іер трудољубива рука србска украси ће и полешати мио Београд престолницу своју.

Іош нам іе живо у памети и пред очима насликан и други догађаі, када таі охоли непријатељ наш што хтеде да поништи Београд, као понизан слуга, овде предаіе кључеве градске и слуша господара србског. опомените се онога тренућа, када незаборављени кнез Михаил примаше кључеве од овога града, где беше легло душманско, од куда враг рода нашега насрташе на Београд, на Србију и држаше іе као робињу у тешким оковима. О, како беше то дивотан

призор, када дични кнез Михаил, победоносно улазаше у град с господом, народом и војском својом!

Несећате ли се оне радости, онога усклика, оне милине, која обузимаше срца србска? Не виђасмо ли на другима и на своје лицу сузе од усхићења, што се Србија ослобођава злотвора, што се кидају ланци, који је окиваше, што се ломе стреле које су спремљене да пробадају срце, да ударају у главу Србина?

Па можемо ли, смемо ли да заборавимо овај догађај, који је толико корисне последице донео србској слободи, србској јачини и снази, србској сигурности и напредку? Но знамо да је с овим славним догађајем, неразлучно везано и име знаменитог србског господара, па можемо ли заборавити Михаила Обреновића III., кога је, ах, крвничка освета лишила живота зато, што под њим брзо напредоваше Србија? Злотвори србски мишљаху да ће убиством кнеза Михаила одузети Србији могућност за напредовање, да ће је бацити натраг нередом и међусобним распрама. Али је неправда сама себе изневерила, лаж је саму себе преварила. Јер где, задобивени Михаилом градови, осташе у рукама наследника његовог племенитог господара србског Милана Обреновића IV., Београд се одева у нову хаљину, добива нови облик, напредује украсом и лепотом под заштитом божије милости и божије правде, при управи своје народне владе србске, која високо држи заставу Обреновића као символ слободе, родољубивости, напредка, слоге и ујединења србскога народа.

Нема међу нама живима кнеза Михаила, али му је дело остало и овековечи ће име његово, које ето и ми савременици, које ће и потомство с благодарношћу спомињати. О, како је мудра истина изречена у св. писму, које вели: боље је стећи добро име, него велико богатство, јер богатство пропада, растура се, а добро име остаје на векове?

Нека је благословен спомен кнезу Михаилу, који помоћу

божиом, подкрепљен слогом и љубављу србскога народа задоби Србији све друге градове и поглавито задоби овај од великог значаја град, где се вије србска застава, где се служи Богу истиноме света служба у Ружици цркви, где се блиста на радост свима христјанима св. крст Христа Спаситеља.

О, Господи Боже, благослови Србију и Београд њену престолницу, благослови народ србски слогом, љубављу, јединством, благослови насљедника Михаиловог, кнеза србског Милана Обреновића IV. мудрошћу и крепошћу за срећу и напредак србскога народа. И молимо Ти се преблагн Господи, упокој душу незаборављенога кнеза Михаила у вечном царству своје славе, блаженства и вечне радости! Амин.

Србске Катихезе на основу синодалнога катихизиса

(Од проте Н. Беговића.)

(Продужење.)

Први људи.

Читај даље ти Крстивоју? — Подвуци: „Адам“ и „жена његова Ева.“

Діецо! То је први брак био. У браку је светиња и слобода. Жену је створио Бог од адамова ребра, да се жена приљубљује својој чојеку као свака кост својој тіелу, *Родители својом слогом* уче діецу најіаче!

Рај.

Читај даље ти Живко! — Подвуци: „місто рајско.“

Діецо пазите: Рај је био велика башча. Ту је било пуно питомога воћа чојеку за храну. Четири ріеке текле су преко раја. — Ту је Бог настанио био чојека. На сред раја било је лиіепо дрво „јабука.“ С тога дрвета забранио је Бог чојеку да не іеде. „Умрије ћеш! ако узмеш од те воћке.“ —

Тако је Бог с том воћком (забрањеном) знаменом закон свој, којег је дао чојеку у срцу.

Дієцо пазите, да вас питам: Гђе је настанио Бог прве људе? — Какови је раі? — Чјме су живили ти људи? — Је су ли имали воде? — На сред раіа шта је било? — Шта је знаменовала воћка на сред раіа? — *Закон божији*. Што ће бити чојеку ако преступи заповієд божију? —

Видите дієцо! У раіу је била држава првиє људи. Слободну вољу чојекову измієрио је Бог своієм законом. Док је чоєк поштовао закон божији, дотле је и остао у раіу! Чоєка је Бог створио безсамртна као што је и Бог...

Пад чоєков.

Читај даље ти Вељко! — Подвуди: „*преварени од ђавола*“ — „*їєли запрештєног плода*“ — „*преступили заповієд божију*.“

Пазите: ђаво је преварио људе. Обукао се враг у змију, и наговорио жену, да їєде од забрањєне воћке, па ће знати све као и Бог. Жена послуша врага, а чоєк послуша жену своју. — Тако преступише заповієд божију. — Људе сад нападе страх као свакога грешника. Они су се сакривали под воћке и замотавали у ширско „смоквино“ лишће. — Али се од Бога не могоше сакрити. „Види Бог опачину и кроз обличину“ — каже Србин.

(Раздробите на питања).

Тако дієцо, ђаво лукави превари прве људе и, подметну њима злу гордост и лакомство. Бог је казнио те људе и, изтієрао их из раіа. Одїєвали се кожама од звїєради, плакали за своієм лиїєпшїєм раієм. — Бог је њима обећао Спаситеља. Болєст и жалост рушила је њи — те су и умрли. Грјєх је њихов заразио и њихову дієцу. Брат је убио свога брата. — Од тога доба расте омраза и свака злоћа у људима. Бог је пошиљао одабране људе у свиєт за учи-

теље. Него ђаво је одвраћао људе од віере и наводио на зло. —

Узрастної дієци то све уз помоћ библије пространије казивати. Нагласити *гордост*. Код Каїна рећи: ослоњао се на своје старієшинство, те у гордості своіої труњаву жертву доносио! — Чоїек је сієћао се раїа и створитеља; али је од грієха потамнила му била душа, те назирао само ону ствар, коіе се је робски боїао. — Тако је различне идоле правіо.... Старієшине неправедни били, те се лукавством служили против народа. Жреци варали неуки свієт... Тако су деспоте и папишта идолска сложно угњєтавали народе... Чоїек је постао ужасним страшилом. (Овђе згоднo то освєтлити иконом „Христос у Гергезину“). Іунаци устаїали да одбране вієру и народ свої: тако Моїсиїа — Илиїа — Давид и остали у повієстници. Србска пієсма „Краљєвић Марко и дванаєст Арапа“ врло добра. Црни Ђорђе — Милош Обреновић и већ познати србски іунаци. Држава и црква средства су за просвієту и срећу народа!! Срби под цариградском државом и црквом ниєсу били сретни. Зато из тога пространога доба немамо у народу никаква добра спомена; већ свако зло и напаст. — Зато Србин рече: „*Іої туђине, за невољу брате*“... Турци су нам туђинци. — Но домаћа *подлост* биїаше наїгора... „*Дигни луду у висину, да ногама маше.*“ „*Гори је потурица од Турчина.*“

А за наїсвоїскиє опомњаџати ту узрасліу младеж — и женске — а преко дієце и родитеље, да се повієраваїу хришћанскомє савієту и доброї науци. Прєлаз од младства на мужанство, или што но реку: „*од гаќа па до брка*“ то је клизаво доба, гђе се страсти поїављуїу и, хоће да овладаїу над чистим разумом. Дієца добро спремана полезним поучавањєм и примієреним радом и послом, лако улазе у те дане, кроз коїє змиє плазаїу и „рибе пїєваїу.“ ...

Народ има озбиљну и шaljиву истину своїу; али слабо

знаде сваки више што прича. Школа и црква мора узети на себе да народу осvieшта његову наравну филозофију!

(Продужиће се.)

Грчка литурђија у московској духовној академији.

(Извађено из „Московских Вѣдомостей“).

„У нашој академији од ваикада постоји обичај свршавати ма у који дан од Васкрса до Троице службу на грчком језику, наравно не с том намером, да се покажемо како ми корсем знамо грчки (премда и ово није лоша препорука), већ с том лепом и обилном жељом, да у самој ствари докажемо, како ми потпуно држимо јединство с грчком црквом и у учењу и у богослужењу и у обредностима. Обичај овај још се већма практикује при садашњом оду ректору. Јуче (6. Маја) у лепој и прекрасној цркви академјској одслужена је била литурђија на грчком језику да не може правилније и боље бити: студенти су невали тако стројно и тако лепо као да су били природни Грци, а ђакони бејаху три природна Грка, који се овде уче у нашој академији. Ко је ма поле знао по грчки, тај је лако могао пратити сваки возглас и јектенију, а и они који нису ни најмање знали, могли су због самог сродства литурђије у обредности и чинодејству лако схваћати цео ход литурђије и молитвено у њој учествовати.

„Садашња грчка литурђија, као израз пуног и живог јединства руске цркве с грчком имађаше за нас још и тај нарочити значај, што нас и нехотично одвођаше на мисао о оној распри, која у ово последње време пониче између те исте и једне суплемене нам словенске цркве; сувише што се та литурђија одслужи баш у оно време, кад већ излази хиљаду година од кад постоји Бугарска и њена прва црква. Како је дивно, како је мило било изравније подићи молитву да бугарска црква по примеру руске самосталне цркве, добије своју самосталност, — наравно не у смислу одцепљења, већ кад се то изврши, да се опет између ње и грчке цркве одржи као и пре *јединство* у вери, богослужењу и обредностима, као што се то одржало и у руској цркви! —

„На овај управо значај јучерашњег академјског празника и обратно је пажњу наш високопросвештени отац ректор с беседом својом који је по свршетку светковине изговорио. У погледу свом

на превенско бугарско питање, он и стаде, како нам се чини, на ту потпуно правну и строго православно тачку гледишта с какве имено и треба гледати, те да се може решити то питање. Све оно што он у опште рече у својој беседи о данашњој распри између Грка и Бугара, заслужује наше пажње, и зато сам у намери да изнесем у колико могу садржину тог говора.

У основ проповеди беху положене речи апостола Павла, како је у цркви апостолској решено било питање о примању незнабожаца у хришћанство. *„И познавши благодат, која је мени дана, Јаков и Кифа и Јован, који се бројаху да су стубови, дадохе деснице мени и Варнави и пристадохе да ми проповедамо у незнабошцима а они у обрезанима. Само да се опомињемо сиромашних, за које сам се и старао тако чинити.“* (Гал. II ст. 9 и 10).

„Ко се опомене, да се јуче црква бугарска спрема да светкује своју хиљадогодишњицу, а чује данас овде литургију грчку, и приведе себи на ум разједињење, које ниче у ово последње време у цркви грчкој и бугарској, тај ће лако разумети зашто смо се зауставили на том великом догађају *помирења* у цркви апостолској и повторили незаборављене речи једнога од главних учесника тога дела — апостола Павла.

Проповед јеванђелска најнајпре се започела код Јудеја. По својој оданости према закону богоодкровеном, многи од Јудеја шћадниаху да задрже у цркви христовој оно, што беше дано народу јудејском тек на време — до доласка Месције, улаић изъкокт; па не само да то захтеваху од својих једноплеменика, већ хтедохе да навежу и онима, који из незнабожаца прелазе у хришћанство. Јер сматраху, да је све оно што код њих постоји у вери и у обредностима, подједнако свето како за њих, тако њ за све остале народе; и празнике и јестива своја (која треба јести, која не јести) они жељаху да распротране на све оне, који ступаху у нову благодатну веру Христову.

Господ најпре јави Петру видљивимъ плациници да за њега и његово царство нема више народа нечистих, који би били туђинци за њ, као што је одпре закон израиљев стављао преграду између себе и других народа сматрајући да је само он народ божји. За тим кад оправн благодат св. Духа на Корнелија незнабошца (пре него што овај беше крштен), јасно доказа да се од оних, који ступају у цркву Христову незахтева да се морају придржавати старих јудејских установа и обредности. На послетку у лицу апостола Павла

подиже снажног браниоца и заштитника слободе незнабожаца од притиска и тегобе старозаветног закона.

„Код онаквог упорства са стране Јудеја, који шћадњаху на силу Бога да одрже у новој цркви христовој све своје адете и обичаје, чинило се да цркви христовој — јединој у васиони — прети разделење. Но мудрошћу апостола или боље рећи снагом и дејством благодати пресветога Духа пресечена би та несрећа. Свети апостоли, као једномисленици у својим начелима, саставише у Јерусалиму сабор, на коме по најпре апостол Павле изнесе на преглед осталим апостолима своје ново јеванђеље или боље рећи одбрану, написану у корист незнабожаца и њихове слободе односно вршења закона старојудејског. И сабор апостолски признаде ово учење за учење истинско и право, и наређено беше, да се не тражи од незнабожаца вршење закона мојсијева. И на послетку апостол Јаков епископ цркве јерусалимске, и апостоли: Петар и Јован, који су штовани ка стубови цркве, пруживше у знак дружбе руку апостолу изјављујући и признадоше, да — као што је Петру Господ одредио и поверио проповед јеванђеља у Јудејима ма где они били, — тако да је поверио то исто апостолу Павлу у незнабожцима. Таквим начином у лицу два првоврховна апостола, који тако рећи поделише међу собом цео свет, ал у исто време бејаху једних начела и једних мисли, — црква Христова одржа се и утврди у јединству.“

У овом догађају узетом из историје апостолске цркве, многопоштовани говорник и тражаше основ да реши препирку, која се догоди међу двема православним црквама — Грчке и Бугарске.

„У садашњој препирци између цркве грчке и бугарске, нема никаквог разногласија догматичког, па ни разлике у обредима, каква разлика по самој природи морала се јавити код Јудеја покрштених и незнабожаца.

Црква бугарска, како догме, тако и све обредности, које се односе на богослужење и правило хришћанског живота, признаје и држи у својим црквама, као и црква грчка. Неслогу међу њима порађа питање: да ли може да буде црква бугарска слободна и самостална, или она мора још зависити од више грчке јерархије. Другим речима: могу ли Бугари имати епископе из своје средине, и свој синод, или они морају још дуго и за много остати под епископима и синодом туђим — под Грцима? А што даље стоји у потаји, то се јасно не вноси на углед. Но у сваком случају, нама — као очевидцима те борбе и неслоге, по духу јединства хришћанског и сродним одношајима ка једној и другој страни, није могуће а да не

молимо главу цркве Господа Исуса Христа да не раскине ланац мира и љубави између једне и друге цркве већ да сачува у јединству и слогн. Апостол Петар уступи сатруднику своме, која доцније беше позван у апостолство, већи део света, а сам остаде апостолом само једних обрезаних — Јудеја. Да расположи Господ и дух јерарха грчких и да ублажи, те да драговољно одпуште мали део стада Христова из своје оgrade, тек само дао би Бог да тај мали део остане у оградн православља. Апостол Павле радо прими на се бригу, коју му сабор апостолски наложи, а на име: да се брине и да не заборави на сиромашне хришћане јерусалимске. Па дао би Бог да и црква бугарска дише тим духом расположења према бедном и скученом положају цркве грчке, и да с те стране она олакшава тешкоћу њену. Као што негда цркве јелинске подржаше тим средством своје јединство с црквом састављеном од Јевреја, тако и сада љубав дејателна и обилна нека сачува везу мира и узајамну помоћ одвећ нужну за обадве стране.“

Да наведем још једно место из те беседе, где се говори о законитости зактевања, које износи црква бугарска.

„Под Христом Исусом нека Грка ни Јеврејина, обрезана ни необрезана, дивљака ни Скита; (Кол. 3, 11). Али Христово учење, Христова црква у земаљском свом развићу, не искључава ни једну народност и не брани да се ова може самостално развијати. Кад бв то она хтела, то не би још у горњици сионској даровала по сили Духа светог апостолима дар говора, да пресретну све нације различитим језицима и позову у састав благодатног царства христовог примењавајући свој гонор и своје учење њиховим наравима, обичајима, карактерима и т. под. Слажући се таквим начином из различних нација црква Христова ствара из себе једно тело, но Бог располаже чланове тог тела тако, да сваки заузме достојно место у свом организму и одговори свом задатку и опредељењу. Дакле духу Христову није ништа противно, што свака нација тражи и иште самосталног развића у цркви христовој.“

Но по крај свега овог говорник наспомиње и цркви бугарској онај пример цркве коринћанске, који апостол Павле изнесе на углед Коринћанима, кад ови веома рано уобразише да су зрели у суђењима вере Христове чак до тога, да могу и не слушати своје старе учитеље већ шта више и осуђивати их. (I кор. 4, 8).

„Но одбацимо прецирку, завршује говорник своју беседу. и замолимо Господа да дарује мир и дружбу и једној и другој цркви. Нарушење мира, губитак дружбе — то је једно од највећих зала.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Дружба посредством молитве, таинства, учења — везује чланове свију цркава међу собом; а узајамни одношаји, општа управа, — веже малу цркву с другом и гради је јаку и снажну; договори, сабори, вежу области и народе једне и исте велике цркве; једна вера — веже савремене подвижнике са старим подвижницима и борцима за веру; љубав — ово злато, овај божанствени ланац, веже сву цркву земаљску са целом црквом небеском. Зближење — то је живот, као што је разделење — смрт. Удруживање је наша снага, наш благодатан пут к светлости и спасењу. Ово нека дарује Господ и при оном разделењу цркви грчкој и бугарској и да презмножитъ ко свакомъ образъ (2 Сол. 3, 16).

Црте из живота св. апостола Павла.

(по виспингу).

(Продужење.)

5. На овај начин Павле, у спроводу Варнаве и Јоанна Марка, од прилике у пролеће 45 године, крене се из Антиохије на своје прво *проповедничко путовање*. Из приморске вароши Селевкије одплове они на острво Кипар, у место рођења Варнаве. Обишли су сво острво од истока к западу, од Саламина до Патоса, проповедајући свуда у синагогама слово божије. Покоравашу се заповеди Господа (Мат. 10, 5), апостоли су се понајпре обраћали са проповедањем слова божија *Јудејима*, који су, као народ *обећања и вере*, први имали право на извешће о јавившем се Месији. Патос, знаменит велелепним храмом Цитере, био је место бављења римског проповедника Сергија Павла, кога Диејан. апостол називљу човеком *разумним*. Незадовољан незнабожачком философијом и народном религијом, и жудећи познати истину, држао је код себе једног јудејског гатара, по имену Вар-Исуса, који му је обећао да ће га посветити у све тајне источне философије. Оваки гатара било је тада много на истоку. Он је изазивао мртве, заклинањем протеривао духове, занимао се чаролијама, лечио болне, предсказивао по

звездама и т. под. Без сумње, да Варисус није могао задовољити жуђење Павла Сергија за познањем истине. Зато кад је чуо о новом учењу, зажелио је и познати га, зато позове к себи Павла и Варнаву. Гатар који је називао себе фалџијским арапским именом *Елисие* т. ј. мудрац, трудио се да склони проконсула да неслуша проповед апостола а тим више, да не прими од њих веру. Но Павле испунивши се Духа светог и устремив на њега поглед свој рекне: о препуњени сваке подлости и свију зала сине ђавола, противиче сваке правичности! хоћеш ли ти престати свртати с прави путова Господњи? И ево сада руке Господње на тебе: ти ћеш бити слеп и нећеш видети сунца до некле! Чим је грозио апостол, то се и догодило: Елисија је одма ослепио, и проконсул видећи шта се збило, примио је веру дивећи се учењу Господњу (Діеі. апост. 13, 4—12).

6. Из Патоса Павле и Варнава прешли су у Памфилију. У приморској вароши Пергији, против воље њихове остави их бивши другар Марко и врати се у Јерусалим (ср. Діеі. апост. 15, 37). Но Павле и Варнава продуже своје путовање и дођу у Антиохију писидијску. Овде у Суботу дође Павле у синагогу и беседа његова, коју је он овде говорио, и у којој је, после кратког прегледа историје народа јудејског до цара Давида, убеђивао да верују у дошавшег већ Месију, учинила је тако добар упечаток на скупљене Јудеје и прозелите, да су га стали молити; да у идућу Суботу тачније развије предложено од њега учење. Но будући је се до идуће Суботе распрострла вест по вароши о новом учењу спасења, и гомила незнабожачких становника навали у синагогу, то Јудеји из зависти почну да противурече онме, што је Павле говорио. Тада Павле и Варнава одважно рекну: требало је да ви први будете проповедници слова божија, но кад га ви одбацујете, и сами себе чините недостојнима вечнога живота, то ево се ми обраћамо к незнабожцима. Незнабожци чујући ово, радовали су се и прославили славу

Господњу, и обратили су се сви у веру, који су одређени за вечни живот. Но Јудеји помоћу побожних жена подигну гонење против Павла и Варнаве, и ови су се морали уда-лити. Напре сврате у Иконију, где је било с њима оно што и у Антиохији. Будући су изгнани били отуда, отиду у Листру ликаонску (Д. апост. 13, 13—14).

7. У Листри догоди им се чудноват догађај. Пропове-дајући слово божје, Павле опази хромог човека, који је седио на земљи. Прочитавши на његовом лицу дубоку веру његову, апостол му рекне јаким гласом: „стани управо на својим ногама.“ Хроми одма устане и почне ићи. Кад су-јевверни народ види то, почне викати: „богови су у лику човечијем к нама сишли.“ И почем су Ликаонци знали причу, да су богови, и то Зевс и Хермес (Јупитар и Меркур) у стара времена ишли по земљи у лику човечијем, и лепо били дочекати у кући Филимона (а Бавуисе Ovid. Met. 8, 6, 11 и др.), то помисле да су их Олимпјани опет посетили. Вар-наву су они назвали Зевсом, а Павла, будући је он беседу говорио, Хермесом. Жречеви суседњег јупитеровог храма дођу, доведени су већ били и волови за жртву, донешени су жртвеници и венци код куће, у којој су били Павле и Варнава, све је већ било спремно да им се жртва принесе. Кад су Павле и Варнава то видели, разгневе се тако да су раздерали хаљине своје, и устремив се к народу, громовито га почну убеђавати, да су они прости смртни људи, преклињали су их да се одречу обмана и лажи и да се обрате к живоме Богу, Творцу неба и земље, који никад није пре-стајао да показује себе, но избитком својих благоделања свагда је се давао осетити. Говорећи ово, једва су убедили народ не приносити им жртве. Међу тим дођу из Антиохије неколико људи, противника павлових, Јудеја, којима је испало за руком да подигну већи део непостојаног народа против Павла. Гомила народа устреми се на Павла, затрпа га ка-мењем, и мислећи да је умро, одвуче га за варош. Но кад

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

су се верујући скупили иза вароши око његовог тела, Павле се подигне, укрепљен силом божијом и врати се у варош. Сутра дан у јутру он са Варнавом отиде даље у суседну варош Дервију, и устројивши тамо многобројне цркве, врате се истим путем, којим су и досад ишли, и то преко Листре, Иконије, Писидије и Памфилије, утврђујући у вери младе цркве и постављајући свуда свештенике. У приморској вароши Аталији, сели су они на галију и отишли у сиријску Антиохију, одкуда су и изашли, те тако се сврши прво њихово проповедничко путовање (Д. апост. 14, 7—25).

8. Око тог времена, кад су се Павле и Варнава бавили у Антиохији, тамошњој је цркви претило расцепљење, које, кад не би уништено било у њеном зачећу, то би произвело у хришћанству две непријатељске и противуположене странке из Хришћана обраћених од Јудеја, и Хришћана — од незнабожника. Из Јерусалима дошли су у Антиохију људи, који су из старог фарисејства обраћени у хришћанство, и почели проповедати незнабожцима, да је за ступање у цркву христову мало *св. крштење добити*, но треба још *обрезати се* и обећати се испуњавати и сав мојсијев закон. Из овога јасно се види, да су јудејствујући Хришћани гледали на јудејство, као на неизбежни и посредујући ступањ к хришћанству, и да је хришћанство за њих било не благодет и истина, која обима све људе и која приводи к јединству у Христу, но само узвишеније јудејство. Да је Христос „крај закона, сваком верујућем у истину“, да су само верујући истинита чеда Аврама, и да је вера основ и корен оправдања пред Богом, — људи ови све ово још нису разумевали. Зато су и почели препирати се са Павлом и Варнавом, те на тај начин апостол Павле отпочне борбу са јудејствујућим правцем у хришћанству, борбу, која је се дуго продужавала, и која га је много туге коштала. По људском схваћању суђећи, велика је срећа била за младу цркву, што је ово опасно спорно питање о односају јудејства к хришћанству

започело се још за живота апостола и решено било њиховим авторитетом. Црква антиохијска, желећи прекратити овај спор, реши послати изборнике у Јерусалим. Разуме се, да је избор морао пасти на Павла и Варнаву, јер су они били најусрднији проповедници еванђеља међу незнабожцима. На тај начин, Павле предузме сада, око 52 године, своје треће путовање у Јерусалим на апостолски сабор (Д. ап. 15, 5—5).

(Продужиће се.)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Цркви мајдевској у окр. крушевачком имали су доброту подарити:

Димитрије Јовановић, један бариак и један петрахил у вредности 2#ц.

Радован Петровић из Крушевца једну лепу икону св. Параскеве.

А цркви кисљевој у окр. пожаревачком благоволио је подарити г. Тоша Ивковић галантериста из Пожаревца, један петрахил у вред. 3#ц., на које им се од стране даропримача јавно благодари.

Јавна корешпонденција.

Г. В. Б. у Ивањицу. Оба ваша дописа примили смо. Штампана ћемо их у своје време.

Кога се тиче: За сад има на продају у конзисторији еванђеља у вредности од 1—3 дук. цес. а оних већих нема за сад, али ће их бити кроз која дан.

ПОГРИЕШКЕ

које су се подкрале у дјелу:

ПРАВОСЛАВНАЈ СЕРБСКАЈ ЦЕРКОВЬ.

од

Милана Костића.

На стр.	реду	місто:	треба:
7	10	оздол. 1386	1389
11	9	одозг. Шиманович	Щялянович
17	14	„ 1763	1663

На стр.	реду	місто:	треба:
12	19	" Беаминовичъ и Вуковичъ	Беашиновичъ и Вуковичъ
13	13	оздол. Ленавинъ	Ленавинъ
15	4	оздог. Туміса	Тулліуса
21	2	оздол. у примі. Rhoder	Rhöder
23	12	" Косово Поле	Косова Поля
29	12	" вамъ	вашъ
30	12	оздог. Метохіазъ карминадскій и кринопольскій	Метохіаць карлштатскій и зринопольскій
30	13	" Дробманъ	Дробнякъ
30	14	" столпобълградскій Темоваць	столнобълградскій Тетоваць
34	17	оздол. у примі. Зимленъ	Зимзеленъ
38	6	" у примі. Монастерши	Монастерли
45	7	" варотахъ	варошахъ
45	5	оздог. у примі. опробоватихъ	апробиратихъ
47	2	оздол. шакацами	шокцами
47	2	оздог. странную	страшную
48	7	оздол. у примі. глумберскій	жумберскій
49	7	оздог. Вучеловичъ	Вученовичъ
49	7	оздол. Криживць	Крижевць
52	4	оздог. Патаци	Петаци
59	11	" Псачевичъ	Пеачевичъ
87	8	" Іоанниковичъ	Іоанновичъ
94	20	оздол. у примі. Сампсоном	Сименом
99	11	оздог. Гаваць	Раваницъ
69	2	оздол. у примі. Стемковичъ	Станковичъ
72	14	оздог. глаголицей	латиницей
64	5	" Вершець	Вршаць
102	5	" Маровскій	Маріевскій
109	3	оздол. у примі. Георговичъ	Георгіевичъ
69	11	" 1763	1783
69	7	" у примі. Versetzung	Verfassung
69	7	" у примі. der Östr. Kaiser- serstädten	den Östreich. Kaiser- staaten.

По жељи самога писца поменуће књиге предајемо јавности ове штампарске погрешке које су се тако подкрале, и које се у самој књизи поправити не могу почем је књига већ штампана и у свет пуштена.

Уредн.